पर्यायवाचिनः विलोमशब्दाः च

Standard difficulty · 20 questions · 40 marks · Time: 31 minutes

Name: _____ Date: _____ Score: ____ / 40

Show your working for Sections B and C. Answers are on the last page — try every question first!

Section A — Choose the correct answer — 8 × 1 = 8 marks

1. 'कुसुमम्' का पर्यायवाची शब्द है:
(a) प्रसूनम् **(b)** अरण्यम् **(c)** भवनम् **(d)** पिता

2. 'धरणी' का पर्यायवाची शब्द है:
(a) वसुधा **(b)** कुञ्जरः **(c)** व्योम **(d)** केसरी

3. 'जयः' का विलोम शब्द है:
(a) सत्यम् **(b)** उपरि **(c)** रात्रिः **(d)** पराजयः

4. 'अधिकम्' का विलोम शब्द है:
(a) अन्तः **(b)** अज्ञानम् **(c)** सायम् **(d)** न्यूनम्

5. 'नीचैः' का विलोम शब्द है:
(a) शीतलम् **(b)** दीर्घः **(c)** स्वदेशः **(d)** उच्चैः

6. इनमें से कौन-सा शब्द 'आत्मजः' का पर्यायवाची नहीं है?
(a) पुत्रः **(b)** सुतः **(c)** तनयः **(d)** पाणिः

7. विपरीत (उल्टे) अर्थ वाले शब्द क्या कहलाते हैं?
(a) उपसर्ग **(b)** विलोम **(c)** विशेषण **(d)** अव्यय

8. समान अर्थ वाले शब्द क्या कहलाते हैं?
(a) विलोम **(b)** पर्यायवाची **(c)** अव्यय **(d)** प्रत्यय

Section B — Short answer — 8 × 2 = 16 marks

9. 'सत्यम्' का विलोम शब्द लिखिए।

10. 'सुखम्' का विलोम शब्द लिखिए।

11. 'शीतलम्' का विलोम शब्द लिखिए।

12. ‘तातः’ का एक पर्यायवाची शब्द लिखिए।

13. ‘मित्रम्’ का एक पर्यायवाची शब्द लिखिए।

14. ‘भास्करः’ का एक पर्यायवाची शब्द लिखिए।

15. ‘नदी’ का एक पर्यायवाची शब्द लिखिए।

16. ‘वदनम्’ के दो पर्यायवाची शब्द लिखिए।

Section C — Word problems — 4 × 4 = 16 marks

17. इन शब्दों के विलोम लिखिए: (क) दुर्जनः (ख) पृष्ठतः (ग) अधः

18. इन शब्दों का एक-एक पर्यायवाची लिखिए: (क) वनराजः (ख) मुखम् (ग) पिता

19. इन शब्दों के दो-दो पर्यायवाची लिखिए: (क) नभः (ख) तनयः

20. विलोम शब्दों के जोड़े मिलाइए: (क) कठिनम् (ख) विदेशः (ग) उच्चैः (घ) गच्छति — ‘सरलम्’, ‘आगच्छति’, ‘नीचैः’, ‘स्वदेशः’

Want another sheet on this chapter? In the Ambiful Worksheets app every sheet is new, with its answer key, and your child never gets the same question twice.
Scan the code to get the free app, or open worksheets.ambiful.com/get

Answer key

पर्यायवाचिनः विलोमशब्दाः च · AW-7SK-PYV-2026-V1 · For parents — fold back or tear off before handing the sheet to your child.

Q	Answer	Working
1	**(a) प्रसूनम्**	—
2	**(a) वसुधा**	—
3	**(d) पराजयः**	—
4	**(d) न्यूनम्**	—
5	**(d) उच्चैः**	—
6	**(d) पाणिः**	आत्मजः: पुत्रः, सुतः, तनयः
7	**(b) विलोम**	—
8	**(b) पर्यायवाची**	—
9	**असत्यम्**	—
10	**दुःखम्**	—
11	**उष्णम्**	—
12	**पिता**	कोई भी: पिता, जनकः
13	**सखा**	कोई भी: सखा, सुहृद्
14	**सूर्यः**	कोई भी: सूर्यः, रविः, भानुः, दिनकरः
15	**सरित्**	कोई भी: सरित्, तटिनी, तरङ्गिणी
16	**मुखम्, आननम्**	कोई भी दो: मुखम्, आननम्
17	**(क) सज्जनः (ख) पुरतः (ग) उपरि**	—
18	**(क) सिंहः (ख) आननम् (ग) जनकः**	वनराजः: सिंहः, केसरी, मृगराजः; मुखम्: आननम्, वदनम्; पिता: जनकः, तातः
19	**(क) आकाशः, गगनम् (ख) पुत्रः, सुतः**	—
20	**(क) कठिनम् — सरलम् (ख) विदेशः — स्वदेशः (ग) उच्चैः — नीचैः (घ) गच्छति — आगच्छति**	—

Ambiful Worksheets · worksheets.ambiful.com · Not affiliated with CBSE / NCERT